

RETNINGSLINJER FOR PRAKTISERING AV LOV OG FORSKRIFT OM MOTORFERDSEL I UTMARK I LIERNE KOMMUNE

Vedtatt i Lierne kommunestyre 16.11.2023

I følge § 3 i «lov om motorferdsel i utmark og vassdrag» (motorferdselloven) er motorferdsel i utmark og vassdrag ikke tillatt, med mindre det er beskrevet som tillatt i loven – eller i vedtak som er hjemla i loven. Regelverket tar ikke sikte på å hindre nødvendig ferdsel til anerkjente nytteformål, men det skal regulere unødvendig og fornøylelsespreget ferdsel. «Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag», «forskrift om endring i forskrift for bruk av motorkjøretøy i utmark og på islagte vassdrag», samt rundskrivene T-1/96 og T-6/09 utdyper bestemmelsene i loven.

Under følger en beskrivelse av hvilke regler som gjelder for behandling av søknad om dispensasjon for motorferdsel i utmark og vassdrag i Lierne kommune, og hvilke formål som er tillatt uten at det må søkes om det.

Dispensasjonspraksis for motorferdselregelverket i Lierne

Søker skal alltid ha innhentet grunneier sin tillatelse før kommunen kan innvilge dispensasjon for motorferdsel i utmark og vassdrag. I motorferdselloven, forskriftene og rundskrivene går det fram i hvilke tilfeller kommunen kan innvilge dispensasjon. I de tilfeller det er gitt rom for skjønn, gir i regelverket også føringer for hvordan kommunen skal utøve skjønn ved behandling av søknader.

1. Søknad om transport med snøskuter på snødekt mark (§ 5 a-f)

Etter skriftlig søknad kan kommunen gi tillatelse etter motorferdsellovens § 5 a – f til følgende formål:

A. Leiekjøring med snøskuter i regi av fastboende (§ 5 a)

- Leiekjører kan påta seg oppdrag som innebærer transport mellom bilveg og hytte, tilsyn med privat hytte etter eierens oppdrag, transport for massemedia på reportasjeoppdrag, transport av funksjonshemmede, transport av ved, og transport med utgangspunkt i dispensasjon etter forskriftens § 6.
- Kjøreoppdrag skal loggføres i kjørebok – med navn på og underskrift fra kunde.
- Kommunen forbeholder seg retten til å vurdere søkers skikket til formålet.
- Dispensasjon kan gis for valgperioden og ut kalenderåret på valgår.
- Fjellstyrene og næringsutøvere som driver med utleiehytter kan opprette en egen leiekjøringsordning for de som leier, og som trenger et slikt tilbud.

B. Funksjonshemmede med varig bevegelseshemming (§ 5 b)

- For varig bevegelseshemmede kan det gis dispensasjon for fritt antall turer med snøskuter fra parkering til egen hytte.
- Det kan også innvilges et begrensa antall turer til bestemte turmål langs kartfesta trasé. Dette kan være transport til fiskevann eller annet bestemmelsessted.
- Varig bevegelseshemmingen skal være dokumentert med legeerklæring.
- Bevegelseshemming som skyldes alder eller midlertidig sykdom/skade, gir ikke grunnlag for dispensasjon etter denne bestemmelsen, og skal behandles etter Motorferdselloven § 6.
- Tillatelsen gjelder også for ledsager, dersom det framgår av legeerklæring at ledsager er nødvendig.
- Dispensasjon kan gis for valgperioden og ut kalenderåret på valgår.

C. Transport av bagasje og utstyr til egen hytte (§ 5 c)

- For eier av hytte kan det gis dispensasjon for fritt antall turer med snøskuter for frakt av bagasje og utstyr til egen hytte.
- Bestemmelsen gjelder også for hytteeiers nærmeste familie (ektefelle/barn/barnebarn/foreldre/besteforeldre/svigerbarn/svigerforeldre).
- Ren persontransport er ikke tillatt. Personer kan sitte på, hvis dette ikke medfører ekstra turer.
- Hytte leid på åremål betraktes som egen hytte.
- Dispensasjon kan gis for valgperioden og ut kalenderåret på valgår.

D. Kjøring i utmarksnæring for fastboende (§ 5 d)

- Dispensasjonen kan gis til eier av utleiehytter eller til fjellstyrene, og kan brukes i forbindelse med frakt av overnattingsgjester, bagasje og utstyr.
- Tjenesten kan kjøpes og utføres av privatpersoner, så lenge det foreligger en kontrakt eller et ansettelsesforhold.

- Utenbygds grunneiere som driver med utleiehytter, regnes som fastboende.
- Dispensasjonen kan brukes i tilknytning med annen utmarksnæring, men det gis ikke tillatelse til kjøring i utmarksnæring der produktet som selges er selve transporten, slik som f.eks. snøskutersafari.
- Dispensasjon kan gis for valgperioden og ut kalenderåret på valgår, rapport skal sendes til kommunen etter hver sesong.

E. Transport av ved (§ 5 e)

- Bestemmelsen gjelder transport av ved hogd på annen eiendom eller transport av ved fra egen eiendom til annet sted enn fast bopel.
- Kart som viser hogstområde og transportrute skal vedlegges.
- Dispensasjon kan gis for valgperioden og ut kalenderåret på valgår.

F. Gruppeturer for beboere på helse- og omsorgsinstitusjoner, medlemmer av pensjonistforeninger eller forflytningshemmede (§ 5 f)

- Turen må være i regi av helse- og omsorgsinstitusjon eller ideell organisasjon.
- Det kan kun gis tillatelse til snøskutertransport til bestemte turmål, langs nærmere bestemte traséer og for en bestemt periode.
- Søker må oppgi en hovedansvarlig for turen.

2. Søknad om bruk av motorkjøretøy til generell utmarksnæring (§ 5a)

Kommunen kan etter motorferdslovens § 5a gi tillatelse til bruk av motorkjøretøy til transport av materiell og utstyr til utmarksnæring. Som utmarksnæring regnes drift av utleiehytter, næringsmessig høsting av naturgoder, turist- og reiselivsnæring, leiting og undersøkelse av mineralske ressurser mv.

Transport av utstyr skal så langt det lar seg gjøre utføres på vinterføre. På barmark skal slik kjøring følge traktorvei klasse 7 eller 8. Ren transport av personer i forbindelse med utmarksnæring er forbudt.

3. Søknad om bruk av snøskuter for utkjøring og tilsyn med jervbåser (§ 5b)

Forskriftens § 5b omfatter dispensasjonsbestemmelser om transport av åte og åtebuer i samband med felling av jerv. Kommunen kan etter søknad gi tillatelse til bruk av snøskuter på vinterføre for utkjøring og tilsyn med jervbåser som er tillatt av statsforvalteren etter forskrift 22. mars 2002 nr. 313 om utøvelse av jakt, felling og fangst § 31 første ledd bokstav a).

Kjøring skal skje etter bestemte traseer som angis i kommunens vedtak, og antall turer skal avgrenses og framgå av tillatelsen. Det skal føres kjørelog som leveres til kommunen senest 10 dager etter siste kjøring.

4. Søknad om bruk av luftfartøy (f.eks. helikopter) (lovens § 6)

Dispensasjonen for start og landing med luftfartøy i utmark kan gis etter motorferdsellovens § 6. Selve flyginga er ikke regulert av loven.

For at kommunen skal kunne gi tillatelse, må søkeren ha et særlig behov som ikke kan dekkes på annen måte. Behovet skal vurderes opp mot mulige skader og ulemper, ut fra målet om å redusere motorferdsel i utmark og vassdrag til et minimum. Turkjøring er ikke et godkjent formål. Helikoptertransport av materialer og utstyr, med utgangspunkt i godkjent byggetillatelse, skal kunne innvilges dersom den vurderes som nødvendig.

5. Søknad om bruk av motorfartøy (motorbåt) (lovens § 6)

Kommunen kan gi dispensasjon etter motorferdsellovens § 6, til kjøring med båt med forbrennings- eller elmotor på vatn som er mindre enn 2 km².

For at kommunen skal kunne gi tillatelse, må søker ha et særlig behov som ikke er knytta til turkjøring og som ikke kan dekkes på annen måte. Behovet skal vurderes opp mot mulige skader og ulemper, ut fra målet om å redusere motorferdsel i utmark og vassdrag til et minimum.

6. Søknad om motorferdsel ved særlige behov (forskriftens § 6)

I unntakstilfelle kan kommunen etter skriftlig søknad gi tillatelse til kjøring utover § 2 - § 5.

Nasjonalt forskrift § 6 stiller fire vilkår som alle må være oppfylt for at kommune skal ha anledning til å gi dispensasjon. Hvis kun et av disse vilkårene ikke er oppfylt kan ikke kommunen innvilge dispensasjonen:

1. Det må dreie seg om et **unntakstilfelle**
2. Det må foreligge et **særlig behov for transport**
3. Behovet må ikke knyttes til **turkjøring**
4. Behovet må ikke kunne **dekkes på annen måte** enn ved den omsøkte motorferdselen.

Behovet skal videre vurderes opp mot mulige skader og ulemper, ut fra målet om å redusere motorferdsel i utmark og vassdrag til et minimum. Det skal settes vilkår for transportperiode og antall turer.

Etter denne bestemmelsen kan det gis tillatelse etter søknad både til transport på barmark og på snødekt mark. Det kan ikke gis tillatelse til turkjøring og i utgangspunktet ikke til ren persontransport.

Eksempel på snøskutertransport som kan godkjennes:

- Transport av tunge gjenstander til hytte som ikke ligger ved vei
- Transport i forbindelse med vedlikeholdsarbeid for hytter som ikke ligger ved vei
- Transport av bagasje og utstyr til leid hytte som ikke ligger ved vei. Transport til leide hytter SKAL samordnes dersom det er flere som reiser samtidig.

Barmarkssøknader skal vurderes særdeles strengt. Tillatelse kan kun gis dersom det foreligger et særlig transportbehov som ikke kan dekkes på annen måte. Traséen som ønskes kjørt må være egnet for kjøring, f.eks. oppgruset sti, traktorvei eller eldre kjørespor. Barmarkskjøring ifb. næring må foregå etter traktorvei, jf. § 5a.

Eksempel på motorferdsel på barmark som kan godkjennes:

- Varig bevegelseshemmede kan få tillatelse til inntil fem årlige turer med ATV på barmark til egen hytte.
- Gravearbeider/byggearbeider som ikke kan utføres på vinters tid.

7. Søknadsskjema

Elektronisk søknadsskjema ligger på Lierne kommunes hjemmeside. Skjemaet skal benyttes ved alle typer transportbehov.

8. Søknadsfrist

Det er ikke søknadsfrist for søknad om motorferdsel i utmark i Lierne. Søknader behandles fortløpende. Søknader blir i all hovedsak behandla administrativt, normalt med to ukers behandlingstid. Før vintersesongen kan saksbehandlingstida for snøskutertransport bli noen lengre.

Saker av prinsipiell karakter, som ikke er beskrevet i kommunale retningslinjer, skal legges fram for politisk behandling.

9. Vedlegg som skal følge søknaden

- Kart som viser planlagt kjøretsråse, skal sendes inn sammen med samtlige søknader. Etablert løypenett skal benyttes der det er mulig.
- Dersom søknaden gjelder transport pga. funksjonshemming, skal legeattest som dokumenterer varig bevegelseshemming legges ved. Skjema for legeattest finnes på kommunens hjemmeside.
- For hogst på andres eiendom: Hogstillatelse fra grunneier med kart over skravert hogstområde og kjøretsråse.
- Leiekontrakt ved søknad som gjelder kjøring til hytte på åremål.
- Kommunen kan kreve annen dokumentasjon utover dette, dersom det anses som nødvendig for å behandle søknaden.

10. Traséer for snøskutertransport

Lierne kommune ønsker i størst mulig grad å begrense den motoriserte ferdsele i utmark til angitte traséer. Det er etablert flere rekreasjonsløyper og isfiskeløyper, og kjøring skal følge disse traséene der det er mulig.

11. Begrensninger

- Sesongen avsluttes etter andre søndag i mai hvert år, kjøring etter gitte dato gis kun i særlige tilfeller. Dette med forbehold om at det fremdeles er snøføre, og at hensynet til dyrelivet ivaretas
- Tillatelser som kan gis for hele valgperioden er ment å være ut kalenderåret på valgår.
- Manglende innlevering av kjørebøker, kan medføre avslag ved senere søknad.

Motorferdsel i utmark som er tillatt uten søknad

Kjøring på barmark som er tillatt uten søknad (iht. lovens § 4 og forskriftens § 2)

- politi, ambulanse og redningstjeneste
- offentlig oppsyns- og tilsynstjeneste
- nødvendig person- og godstransport til og fra faste bosteder og i jordbruks-, skogbruks- og reindriftsnæring (jakt, fangst, fiske og bærsanking regnes her ikke som næring)
- forswarets øvelser, forflytninger og transporter
- anlegg og drift av veier og større anlegg
- rutetransport som drives med løyve etter yrkestransportloven
- transport av jaktutbytte ved jakt på elg og hjort
- offentlig post- og teletjeneste
- nødvendig transport i forbindelse med fiskekultiveringstiltak i offentlig regi
- nødvendig transport i forbindelse med anlegg og drift av vegger og større anlegg.

Kjøring på snødekt mark som er tillatt uten søknad (iht. forskriftens § 3)

- alle kjøreformål som er tillatt på barmark uten søknad (se over) er også tillatt på snødekt mark
- nødvendig transport for drift av turistanlegg (overnattings- og serveringssteder, skiheiser med videre) som ikke ligger til brøyta bilvei
- transport av materialer, utstyr og arbeidsfolk til bygging i samsvar med byggetillatelse
- opparbeiding og preparering av skiløyper og skibakker for allmennheten og for konkurranser, når det foretas av kommuner, hjelpekorps, idrettslag, turlag eller turistbedrifter
- nødvendig transport ved vitenskapelige undersøkelser etter oppdrag fra forskningsinstitusjoner
- nødvendig transport av ved fra egen eiendom til fast bopel
- praktisk kjøretrening på nærmere fastsatte områder ved obligatorisk opplæring for snøskuterførere
- transport i tilknytning til kommunalt organiserte akuttiltak for å redusere risikoen for påkjørsel av elg og annet hjortevilt ved vei eller jernbane
- nødvendig søk etter skada storvilt utenom ordinær jakt, når søket foregår i regi av kommunen

Bruk av el-sykkel er tillatt uten søknad (iht. forskriftens § 2a)

El-sykkel (med maks effekt 0,25 kW) kan ifølge forskriftens § 2a benyttes i utmark uten søknad.

Bruk av motorbåt som er tillatt uten søknad (iht. lovens § 4)

Ferdsel med motorbåt er tillatt uten søknad på innsjøer som er 2 km² eller større. Ferdsel er også tillatt uten søknad på elvestrekninger og på innsjøer mindre enn 2 km², når disse inngår som en del av et farbart vassdrag. Kommunen kan likevel bestemme at slik ferdsel helt eller delvis ikke skal være tillatt.

Bruk av helikopter som er tillatt uten søknad

Landing og start av helikopter er tillatt i forbindelse med en rekke nytteformål, som for eksempel:

- politi, ambulanse og redningstjeneste
- offentlig oppsyns- og tilsynstjeneste
- nødvendig person- og godstransport til og fra faste bosteder og i jordbruks-, skogbruks- og reindriftsnæring (jakt, fangst, fiske og bærsanking regnes her ikke som næring)
- forswarets øvelser, forflytninger og transporter
- anlegg og drift av veier og større anlegg
- rutetransport som drives med løyve etter yrkestransportloven